

Mercats i conducta

Objectius

- Comprendre la significació dels principals conceptes econòmics que determinen l'evolució dels mercats i el comportament dels agents econòmics.
- Conèixer les principals relacions que hi ha entre aquests conceptes.
- Comprendre en quins motius basen les seves decisions els consumidors.
- Analitzar com els canvis en els preus o en la renda modifiquen les decisions dels consumidors.
- Identificar quins factors determinen les decisions de producció de les empreses.
- Conèixer les diferents estructures possibles de mercat.
- Conèixer com els canvis en la intensitat de la competència afecten les decisions de producció i la determinació dels preus per part de les empreses.
- Entendre les causes per les quals intervé el sector públic en els mercats i identificar els instruments que habitualment utilitza.
- Comprendre els efectes econòmics d'aquesta intervenció.
- Analitzar quines són les causes que determinen que la distribució personal de la renda en l'interior d'una economia sigui més o menys equitativa.
- Comprendre el funcionament dels mercats de treball i capital, i saber identificar quines causes n'alteren l'evolució de la demanda i oferta.
- Identificar les causes principals de la desigualtat en la remuneració dels factors productius.

Introducció

Probablement, alguna vegada haureu sentit la frase següent, referida a aspectes econòmics: *benvingut el rigor mentre no sigui mortis*. Comprendre els motius que rauen darrere l'evolució d'una economia i del comportament dels seus agents és un dels reptes més importants en el procés d'aprenentatge d'un estudiant de titulacions referides a l'àmbit de coneixement de l'economia o de l'empresa. Malauradament, a vegades, els materials introductoris a l'economia no aconsegueixen combinar amb prou encert el rigor formal i analític amb l'estímul al desenvolupament de capacitats intuïtives dels estudiants.

Com funcionen els mercats de productes i de factors? Què hi ha al darrere del comportament i de les decisions que prenen els agents econòmics? Aquestes són dues de les preguntes principals que ha d'afrontar un estudiant que mira d'entendre com funciona una economia de mercat. La seva resposta és complexa i probablement exigeix un esforç imaginatiu als autors dels materials didàctics que miren de posar en coneixement dels estudiants què hi ha darrere el funcionament dels mercats i de les conductes dels agents econòmics.

L'assignatura de *Mercats i conducta* pretén d'introduir l'estudiant en el coneixement dels principals conceptes econòmics mitjançant una metodologia basada principalment en la interactivitat i en l'aprenentatge progressiu dels conceptes mitjançant la implementació d'alguns *laberints d'acció*, és a dir, de tècniques que estimulin l'estudiant a prendre decisions alhora que adquireix habilitats i coneixements. D'aquesta manera, el material didàctic que teniu a les vostres mans vol fugir de la temptació, habitual en els materials introductoris, d'aclaparar amb la transmissió de coneixements microeconòmics a partir d'uns continguts amb molta densitat matemàtica però allunyats dels problemes i qüestions que s'han d'afrontar en la vida diària. En canvi, l'objectiu d'aquest material no rau tant en el desenvolupament de tècniques d'optimització matemàtica sinó més aviat es pretén que l'estudiant arribi a comprendre i a utilitzar els instruments analítics no com un fi sinó al servei del coneixement dels incentius i de les relacions econòmiques bàsiques que expliquen el comportament dels agents socials i dels diferents mercats que integren una economia. En síntesi, no es tracta tant d'entendre com funciona l'*homo economicus* ideal com d'oferir coneixements perquè l'estudiant pugui interpretar i comprendre els fets econòmics que succeeixen en el seu entorn immediat.

El material didàctic està estructurat en sis mòduls. El primer té un caràcter introductor i s'hi presenten els determinants bàsics del funcionament d'una economia i, en particular, de l'evolució dels principals mercats econòmics i del comportament dels consumidors. És un mòdul que tracta d'estimular l'estudiant perquè aprofundeixi en l'aventura intel·lectual de l'aprenentatge dels conceptes econòmics.

D'altra banda, el segon mòdul del material didàctic se centra en l'aprenentatge dels principals factors que condicionen les decisions que adoptem els consumidors en el mercat de béns i serveis. De la mateixa manera, també analitza com es modifiquen aquestes decisions quan varien alguns dels paràmetres determinants del consum, com és el cas dels preus dels productes o serveis de la renda del consumidor.

Els dos mòduls següents del material didàctic se centren en l'àmbit de la producció. En el mòdul tercer s'estudia el funcionament de les empreses, s'introdueix l'estudiant en el coneixement d'alguns dels conceptes empresarials principals i s'analitza detalladament quines són les variables que en condicionen les decisions de producció i, per tant, que en determinen el nivell de benefici, tant a curt termini com en el cas d'una dimensió temporal més àmplia. Pel que fa al quart mòdul, s'hi aprèn a identificar quines són les diferents estructures de mercat i quines són les conseqüències de cadascuna d'aquestes sobre els nivells de preus i de producció. En aquest mòdul s'analitzen tant el monopoli i la competència perfecta com la diversitat d'estructures de mercat que ja hi ha entre aquests dos casos extrems.

El cinquè mòdul del material didàctic es refereix a l'estudi del sector públic com un dels agents econòmics que intervé en el desenvolupament d'una economia de mercat. S'identifiquen les funcions que justifiquen la seva intervenció en el debat, s'analitzen els instruments que utilitza per a la seva intervenció i s'avaluen els efectes de la seva intervenció a partir d'una proposta de reflexió entorn del concepte d'eficiència econòmica.

Finalment, el darrer mòdul del material didàctic fa referència al funcionament dels mercats de factors productius. S'hi avaluen els principals determinants de l'equitat més o menys gran en la distribució personal i funcional de la renda, i s'hi fa una extensa revisió dels factors que condicionen l'evolució de la demanda i oferta tant de treball com de capital i que, per tant, afecten la seva remuneració.

Bibliografia

Bibliografia bàsica

Frank, R.H. (2001). *Microeconomía y conducta* (4a. ed.). Aravaca: McGraw-Hill.

Bibliografia complementària

Mankiw, N.G. (2002). *Principios de economía* (2a. ed.). Aravaca: McGraw-Hill.

Pindyck, R.; Rubinfeld, D. (2001). *Microeconomía*. Madrid: Pearson Educación.

Samuelson, P.A.; Nordhaus, W.D. (1999). *Economía* (16a. ed.). Aravaca: McGraw-Hill.